

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/74/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8811211665
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 01. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8811211665.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176 proti žalovanému: F. P., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. Q. XXX, o zaplatenie 706,17 Eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 30. 03. 2012 č. k. 3C 285/2011-24, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len prvostupňový súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 121,80 Eur spolu s úrokom z omeškania 0,024 % denne zo sumy 67,90 Eur od 14. 04. 2010 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 20 Eur splatnými od 01. 05. 2012 vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca na adresu žalobcu pod následkami straty výhody splátok. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Rozhodol tak o nároku žalobcu, ktorým sa domáhal, aby súd uložil žalovanému zaplatiť istinu 125,55 Eur, zmluvný úrok 491,38 Eur, poplatok za výber z bankomatu 13,74 Eur, zmluvnú pokutu 35,09 Eur, sankčný úrok 6,11 Eur, mesačný poplatok za vedenie účtu 34,30 Eur, úrok z omeškania 0,024 % denne z čiastky 125,55 Eur od 14. 04. 2010 až do zaplatenia a trovy konania.

Vychádzal zo zistenia, že nepochybne zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. 04. 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Z predloženého výpisu, ako aj zo samotného žalobného návrhu a vyjadrenia žalovaného je nepochybné, že na základe zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru žalobca poskytol žalovanému úverový rámec do výšky 995,82 Eur, pričom žalovaný preukázateľne vyčerpал do zosplatenia 1.493,73 Eur. Žalovaný zároveň uhradil žalobcovi na istine 1.368,18 Eur, a preto dlh na istine predstavuje sumu 125,55 Eur. Nárok žalobcu v časti zmluvných úrokov nie je v celom rozsahu dôvodný a bolo potrebné vziať do úvahy, že žalobcom vyčíslený úrok predstavoval 1.040,30 Eur pri úrokovej miere 26,52 % ročne. V tejto súvislosti prvostupňový súd skonštatoval, že opodstatnený nárok žalobcovi vznikol len pri úrokovej miere 12,51 % ročne. To znamená, že žalobca mal nárok

len na 47,2 % uplatňovaného nároku. Zo sumy 1.040,30 Eur, teda 47,2 % predstavuje sumu 491,02 Eur. Za opodstatnený preto považoval súd nárok na zaplatenie zmluvného úroku v sume 491,02 Eur, pričom podľa prehľadu platieb žalovaný na úrokoch uhradil žalobcovi sumu 548,92 Eur, teda viac ako vznikol žalobcovi nárok, a to o sumu 57,9 Eur. Samotný nárok na zmluvné pokuty podľa hlavy 11 § 3, 4 úverových podmienok súd považoval za neopodstatnený. Dohodnutú zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorou úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní, spolu so zmluvnou pokutou v prípade, že klient naplní minimálne jednu zo skutočností uvedených v hlave 9 § 2 písm. b), c) úverových podmienok vo výške 100 % z celkovej výšky poskytnutého úveru v dobe porušenia povinnosti, prvostupňový súd vyhodnotil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku, a preto absolútne neplatnú s poukazom na § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka v znení aktuálnom ku dňu uzavretia zmluvy a neplatnú pre rozpor s dobrými mravmi podľa § 39 Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd ďalej skonštatoval, že v predmetnej úverovej zmluve bol za to isté porušenie právnej povinnosti dohodnutý niekoľkonásobný postih - úroky z omeškania, zmluvná pokuta, náhrada škody. Tiež lehota splatnosti zmluvnej pokuty je veľmi krátka, takže nepochybne ide o hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach dodávateľa a spotrebiteľa. Za opodstatnený považoval súd nárok žalobcu na zaplatenie poplatkov za výber z bankomatu 13,74 Eur, za vedenie účtu 34,30 Eur, sankčný úrok 6,11 Eur, ktoré sumy boli žalobcom uplatnené v zmysle príslušných ustanovení zmluvy o úverových podmienkach v sumách zohľadňujúcich čiastkové úhrady žalovaným na daných položkách. Na základe vyššie uvedeného súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 121,8 Eur, ktorá suma pozostáva z dlžnej istiny 67,65 Eur (určenú ako rozdiel medzi žalovanou istinou 125,55 Eur a sumou 57,9 Eur, ktorú žalovaný uhradil žalobcovi nad opodstatnený nárok žalobcu na úrok z úveru), poplatok za výber z bankomatu 13,74 Eur, sankčný úrok 6,11 Eur, poplatok za vedenie účtu 34,30 Eur. V časti uplatnených úrokov z omeškania súd zaviazal žalovaného zaplatiť úroky z omeškania vo výške 0,024 % denne (8,76 % ročne) zo sumy 67,90 Eur (t. j. z nesplatennej istiny) od 14. 04. 2010 (deň nasledujúci po uplynutí lehoty na plnenie poskytnutý vo výzve na úhradu) do zaplatenia, ktorý úrok z omeškania požadovaný žalobcom neprevyšuje zákonné úroky z omeškania podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka a § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom v čase, kedy došlo k omeškaniu.

Súd zohľadnil rodinné, osobné a majetkové pomery žalovaného, a preto mu povolil zaplatiť istinu 121,80 Eur s príslušenstvom v mesačných splátkach po 20 Eur počnúc od 01. 05. 2012 do zaplatenia, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca pod následkom straty výhody splátok (§ 160 ods. 1 O. s. p.).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca. Uviedol, že z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1M Cdo 7/2009 z 31. 07. 2009 vyplýva, že nie vždy dôjde automaticky k porušeniu dobrých mravov, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi, ale je potrebné skúmať rozdiel medzi ich výškami v každom konkrétnom prípade zvlášť. Žalobca je presvedčený, že zmluva o úvere neobsahuje žiadne neprijateľné podmienky, ktoré by spôsobovali značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach, tak ako to uvádza súd. Podľa názoru žalobcu nemožno porovnávať úvery poskytované bankami a nebankovými subjektmi hneď z niekoľkých dôvodov. Dojednaný úrok za poskytnutie úveru predstavuje jednak odmenu veriteľa za poskytnutie úveru, ale aj krytie rizika veriteľa v súvislosti s poskytnutím úveru a v neposlednom rade zohľadňuje aj náklady spojené so získaním zdrojov financovania úveru. Kým banky poskytujú úvery spravidla z prostriedkov svojich klientov, nie z vlastných finančných zdrojov, nebankové subjekty poskytujú úvery predovšetkým z vlastných zdrojov, resp. zo zdrojov, ktoré si takisto musia za nemalé úroky požičiavať u bánk a ďalších finančných inštitúcií, čo je samozrejme spojené s vyššou mierou rizika, s vyšším nákladmi na získanie finančných zdrojov, z ktorých sú následne poskytované úvery klientom. Banky spravidla poskytujú úvery iba klientom, ktorí spĺňajú prísnejšie podmienky (napr. výška príjmu, schopnosť poskytnúť záruky za poskytnutie úveru a pod.). Klientmi nebankových subjektov sú spravidla osoby, ktoré by v bankách nemohli byť v dôsledku nízkych príjmov, alebo v dôsledku neschopnosti poskytnúť dostatočné záruky získať úver, teda omnoho rizikovejšia skupina klientov. Je teda zrejmé, že podmienky, za akých poskytujú úvery banky a nebankové subjekty sú diametrálne odlišné, čo sa samozrejme odráža aj na dojednanej úrokovej sadzbe, ktorá musí byť vyššia, aby kompenzovala nebankovým subjektom vyššiu mieru rizika. Pokiaľ by nebankové subjekty poskytovali úvery s rovnakými úrokovými sadzbami ako banky, bez zmeny cieľovej skupiny klientov, hrozili by im výrazné ekonomické a existenčné problémy. Žalobca nesúhlasí

s tvrdením súdu, že celkovú výšku zmluvnej pokuty uplatňovanej žalobcom je potrebné považovať za neprímeranú sankciu, ktorá spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Primeranosť sankcie je treba vždy hodnotiť vo vzťahu k porušovaniu povinnosti, najmä vo vzťahu k dôsledkom, aké toto porušenie môže mať pre dodávateľa - žalobcu. Zmluvná pokuta má predovšetkým umožniť dodávateľovi dosiahnuť peňažnú náhradu v prípade, ak samotná škoda v dôsledku nesplnenia povinnosti spotrebiteľom je ťažko preukázateľná a jej výška nie je v podstate exaktne nepreukázateľná (napr. dodávateľ nemôže predpokladané finančné prostriedky, na ktoré mal od spotrebiteľa na základe dohodnutej zmluvy nárok použiť na ďalšie investovanie). Žalobca si uplatnil voči žalovanému zmluvnú pokutu podľa dohodnutých dojednaní v úverových podmienkach, ktoré súd v odôvodnení rozsudku cituje. Zmluvnú pokutu používa žalobca ako prevenčný inštitút, ak klient nedodržuje dohodnutú platobnú disciplínu s úmyslom upozorniť ho na skutočnosti, že ak opätovne nebude dodržiavať dohodnuté zmluvné podmienky, bude musieť žalobca pristúpiť k zosplatneniu pohľadávky, prípadne sa so svojím nárokom obrátiť na súd. Tomu nasvedčuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Českej republiky. Občiansky zákonník spája neplatnosť právneho úkonu na prvom mieste s právnym úkonom, ktorý svojim obsahom, či účelom odporuje zákonu. Právne významným účelom právneho úkonu je taký účel, ktorý sledujú všetci jeho účastníci alebo aspoň jeden z nich, pričom ostatní sú si toho účelu vedomí, resp. tento účel vzhľadom na okolnosti, za ktorých k právnemu úkonu došlo, musia predpokladať. Je teda zrejmé, že predmetná úverová zmluva nebola v rozpore so zákonom ani zákon neobchádzala a nebola uzatvorená v rozpore s dobrými mravmi, preto názor súdu prvého stupňa je neopodstatnený a nedôvodný. Navrhoval, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel.

Žalovaný sa k podanému odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1, 2 O. s. p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu, na základe ktorého správne zistil skutkový stav a vo veci aj správne rozhodol. Skutkové zistenia súdu prvého stupňa zodpovedajú vykonanému dokazovaniu a odôvodnenie rozhodnutia má poklad v zistení skutkového stavu. Na týchto správnych skutkových zistenia súdu prvého stupňa nič sa nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu v odvolacom konaní bol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku len o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a súvisiaci výrok o trovách konania, a preto výrok, ktorým bolo žalobe vyhovené, ktorý odvolaním napadnutý nebol, v odvolacom konaní preskúmaný nebol, a ako taký nadobudol právoplatnosť (§ 206 ods. 2 veta prvá O. s. p.).

Podľa § 544 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinností nevznikne škoda.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu, alebo ho obchádza, alebo sa prieči dobrým mravom.

V predmetnej veci je potrebné súhlasiť so skutkovými zisteniami i právnym názorom súdu prvého stupňa, ktorý kritickým spôsobom prehodnotil uplatňované nároky žalobcu, pokiaľ ide o zmluvné úroky z úveru, pretože skutočne je potrebné dohodu vzniknutú medzi účastníkmi vo výške úrokov z úveru nad 12,51 % ročne považovať za absolútne neplatnú, a to z toho dôvodu, že dohodnutý úrok medzi účastníkmi bol o 14,01 % vyšší, ako bola priemerná úroková miera z úverov poskytnutých v tomto období bankami (26,52 % ročne). Táto okolnosť spôsobuje pochopiteľne značnú nerovnováhu v postavení účastníkov v neprospech spotrebiteľa v zmysle § 53 ods. 1, 4 Občianskeho zákonníka, pričom so zreteľom na charakter organizácie žalobcu je potrebné vychádzať práve z takejto priemernej úrokovej miery úverov poskytovaných bankami, pretože žalobca je subjektom, ktorý poskytuje úvery, a v tomto slova zmysle je porovnateľný s bankovými inštitúciami. Za týchto okolností treba súhlasiť s názorom súdu prvého stupňa, že dohoda o výške úrokov nad 12,51 % ročne je absolútne neplatná.

Pokiaľ ide o zmluvnú pokutu vo výške 8 % z každej omeškanej splátky alebo jej časti, s ktorej úhradou je klient v omeškaní dlhšie ako 7 dní, spolu so zmluvnou pokutou z úveru vo výške 100 % z celkovej výšky poskytnutého úveru v dobe porušenia povinnosti, správne postupoval súd prvého stupňa pokiaľ aj takúto neprimeranú sankciu s poukazom na § 53 ods. 4, § 39, § 3 Občianskeho zákonníka považoval za neprimeranú a v neprospech spotrebiteľa.

K záveru súdu prvého stupňa je potrebné uviesť, že žalobca si v predmetnej zmluve predformuloval niekoľkonásobný postih, a to jednak úroky z omeškania, zmluvnú pokutu i náhradu škody. To znamená, že takto dojednanú neadekvátnu vysokú zmluvnú pokutu, je možné považovať len za neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Správne preto postupoval súd prvého stupňa pokiaľ žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a v ostatnom poukazuje odvolací súd na precízne a výstižné dôvody odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré si osvojuje. Súd prvého stupňa správne rozhodol aj o trovách konaní. Preskúmaním tohto výroku odvolací súd nezistil pochybenia súdu prvého stupňa. Preto postupom podľa § 219 ods. 1 O. s. p. odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 224 ods. 1 O. s. p. a § 142 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého žalobca ako neúspešný účastník nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania a žalovanému žiadne preukázateľné trovy spojené s odvolacím konaním nevznikli, preto súd náhradu trov odvolacieho konania žalovanému nepriznal.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.